

Költői episztola...

(Részlet)

Ó, bennem a csipkedő kedv, huncutkodás, nyelves szavak
 íze elforrt, elpárolgott, új árama is elapadt,
 álltam ott és énekeltem, föl szállva az orgonával,
 ezer csövön kisüvítő dallamával, tüzlángjával,
 keringve a falu felett, érintve a messzi hegyet,
 s a halottak édes arca, foszló hús mágneshatalma,
 éreztem, hogy magába szív, mint légüres űrkatlanba,
 lehelleketet keverve, dallamokat elkavarva,
 mint lángot, feljebb tekerve, mint a húst hússal takarva,
 s széllel, homokkal keverve, s mint az idők terjedelme,
 vitt az ének, sírt és zúgott, emelkedett egyre feljebb,
 aki vagyok, aki voltam, magamat belédaloltam,
 élve-halva, éltem-holtam, éltem-haltam, éltén-holtan
 egészen a születésig és a megsemmisülésig,
 zokogásig, nevetésig, hallgatásig, tűzig, késig,
 kifosztva és becsapottan, aki vagyok, aki voltam,
 kilökvé a tavaszokból, hogy amikor hangszóró szólt,
 nem tudtam még, mit takar el, csak azt tudtam dalolni kell,
 zászlók alatt, képek alatt, kalapács és sarló alatt
 s kiállítva, hogy szavaljak, öntudatból példát adjak,
 hogy ne azt lássák, ami van, hanem tiszta szemem-szavam,
 hogy azt higgyem, okos vagyok, mert a vers tapsot aratott,
 mondták, hogy a jövő vagyok . . . GYEREKEK VOLTAK A NAGYOK,
 s nagyok voltak a gyerekek, s szép volt, nem baj, ha bercedt
 torkod, te csak énekeljed, szavald, ordítsd, egyre feljebb
 fokozva a szavak lángját, világíts, akár a lámpák,
 mint az ívfény, mint a villany, homlokodon idevillan
 igazunk, hogy megmaradjon, ékes, tiszta gyerekhangon . . .
 . . . az a dal, hogy lángra kapott, elöntötték gennypatakok!
 Rátok száradt ős, tél sara, vörösnyakkendős tavaszok . . .
 Így a korán becsapottak keveregnek, forgolódnak,
 Nyilas Misiknek, nemecek ernőknek és Gavroche-oknak
 vágják, irtják nagy kaszákkal a világűrt a halottak,
 s száll a dal, már nem a templom, hanem fenn a zöldes dombon.
 Doberdó és Don-kanyar és mind, ki elesett a fronton
 elzúg, söpör, szikrát okád, körülzengi az orgonát,
 tüzet lövellő rakéta, micsoda gyászkomoly csodák,
 fehér fogsoron kacagó gyöngyök, lábszárcsont-Bach-fugák,
 milyen fénylő kavicspartok, szentélyoszlopok, robajlók,
 milyen lángok, milyen fémek, dallamosan összehajlók!

Kert és alkonyat

Fölhasogatott zengő üveglapok
pallosain vérzik el a nap,
s úgy zúdulnak elő a naptorokból
lézerfegyelmű sugarak,
hogy mégsem véres ez az augusztusi tombolás,
csak paradicsomszószban topogsz a nyárvégi kertben,
s leszel tocsogás, locsogás,
de ki tudja, mi ez a más,
míg bele nem retten?

Vendég

Áll a ház előtt. Megindul a lift felé. Kilép a lépcsőházba.
Haját igazítja. Zakóját gombolja. Cipőjével csoszog.
A fal fehér. Az ajtó barna. A kilincs sárga.
Az ajtó nyílik. Az ajtó csukódik. Az ajtó csukva.
Belül a lábak. Belül a testek. Belül az arcok.
Az arcokon belül az izmok. Az izmokon belül az idegek.
Az idegekben a történelem. A történelemben a létezés.
A létezésben újabb létezés. A létezésben a nem-létezés lehetősége.
Mi van a ház előtt előtt előtt? A létezés mögött mögött mögött?
Hogyan vajúdjának kifordíthatatlan kövek? Kell-e hogy vajúdjának?
Hogyan van az, hogy nincs? Van-e vanabb, van-e legvanabb?
Mi legyen a szavakkal, amelyck csak szavakat jelentenek?

Idők árnyéka

A percek álnok tükrei
az elmúlásnak fölmutatnak,
te ártatlan, te bünteli
árvalánya a pirkadatnak.

A perc a halál ügynöke
– mondják a bölcsék meg a vének –,
mindegy, hívod-e, üzöd-e:
elszáll s nyomában fut az élet.

A perc, a perc, én kedvesem,
süvít, mint lövedék a fronton;
még addig se marad velem,
amíg a nevedet kimondom.

A múlás vak törvénye ez.
Idők árnyéka dől a napra.
Szempilláim bokra deres,
de ibolyák közt élsz alatta.

Európai ősz

Törvényes?

Vagy törvénytelen?

Körülrágott levél-országokat
zizegtet a történelem.

Varázslat

Ha valaki megáll a kispark bejáratánál, elkezdnek csikorogni a kavicsok. Csendes környék ez, a legkisebb zaj is elszáguul a padig, hogy tudtomra adja a betolakodók érkezését. Ugyanis ez az én parkom. Már gyermekkoromban kisajátította magának a család, noha telekkönyvileg ezt nem lehetne igazolni. De senki se kér ilyenszerű bizonylatot. A járókelők néha végiglépkednek a fősztányon, s szigorúan megnéznék, mert a dolgaimat úgy helyezem el a padon, hogy az ülőke teljes hosszában foglaltnak tűnjék. Nem emlékszem rá, hogy valaki is arra vetemedett volna, hogy helyet kérjen magának mellettem, valószínűleg érzékelik a szememből kisugárzó tiltakozást, egyik-másik lelassít, de végül mindegyik továbbáll, belenyugodva a helyzetbe. A helyzet pedig az, hogy ez az én padom. És a helyzethez az is hozzátartozik, hogy nem szeretem a társaságot. Sajnos, hajnaltól késő éjszakáig nem ülhetek egyfolytában a padon, de ha megtudnám, hogy hiányomban valaki elterpeszkedett rajta, igen-csak rossz néven venném. Annak örülök, hogy ragyogó hallásom van, mert ahogy valaki megsérti ezt a hozzámótt szentélyt, van elég időm, hogy arcomat gyűlöletessé torzítsam. Pedig bennem még egy mákszemnyi gyűlölet sem lappang, kedvelem az embereket, segíteni is szeretek rajtuk, ha esetleg valakinck egy öregasszony erkölcsi támogatására lenne szüksége, de az ilyenszerű érzések csak a parkon kívül jellemeznek engem. Ahogy óvatosan rálépek a sétány kavicsaira, s elkezdnek integetni felém a fák koronái, valami megszállottság költözik belém, s a megszállott ember nem fecseghet holmi földi apróságokról a saját külön bejáratú szentélyében. Hiszen elkerülhetetlen, hogy a mellettem ülővel ne váltsak néhány szót, ha netalán mégis ideszemtelenkedne valaki, pedig tudva tudom, hogy ilyen esetben a varázslat sértődötten ellillan, s aztán kutyagolhatok utána, amíg visszacsalogatom. Mert varázslatról van szó, ebben biztos vagyok. A padon ülve, sorban előjönnek gyermekkorom emlékképei, amelyek egytől egyig a kisparkhoz fűződnek. A szüleim idejártak csokolózni és később vitatkozni. Anyám közben megszülte Putyikát, majd néhány év múlva én is kiléptem a világba, s ez fontos lépésnek bizonyult, mert ugyan utódok nélkül, de egyedül maradtam életben a családból, s ha még sokat élnek, sokáig tudnám őrizni családom egyetlen ereklyeszamba menő örökségét: a kisparkot, s ezt az egyetlen padot. És ezt fontosnak érzem, hagyományápolásnak, szent kötelességnek, egyszóval, valami egészen fenséges dolognak. Csufigát ne bántsa senki, mondta a bátyám, aki csak négy szemkőzt merészelt Csufigának nevezni, valószínűleg nem tündököltem a szépségtől, ezzel szemben mindig megvédett, ha az itt játszadozók valamelyike rám emelte a kezét. Két világháború zúgott el mellettem, az elsőben a bátyám tűnt el valamerre, a másodikban a szüleim. A lelkemen sosem hegesednek be a sebck, de bántani valóban nem bántottak sohasem.

A kisparkban, a padomon ülök, és gyönyörködöm a varázslatban. Ez nem-csak belülről kerít hatalmába, néha kívülről áramlik felém, körülvesz, megölel, betakar. A magzat érezheti így magát az anyaméh bérnyában. Én ezt a fáknak köszönhetem. A fák közelsége tisztító hatással van az emberre. Me-

legség árad belőlük, pedig a göcsörtök és a gyűrött ruhájú törzsek, a megszag-
gatott levelek és a siránkozva hajladozó ágak annak a jelci, hogy több szen-
vedést mért rájuk a természet, mint az emberekre. A fák szeretnek engem. A
levelek örömtáncot lejtenek a tiszteletemre, az ágak néha mélyen lehajolnak,
hogy megérinthessem őket. Mindennap kiviszek egy öntözőnyi vizet, és inni
adok a gyökereknek. De most ősz van, és ilyenkor hiábavalónak bizonyul min-
den igyekezetem. A természet törvényei erősebbek, mint az én gyöngécske aka-
ratom. A levelek sorban meghalnak, itt fujdogálja őket a szél a padom körül,
de szerencsére ebből semmit sem éreznek, már csak elsárgult tetemüket haj-
kurássza ez a halottgyalázó fuvallat. Ilyenkor ha megzavarnak, úgy érzem,
mintha a fülembé ordítaná valamilyen trágárságot. Pedig csak egy öregúr
jön, majd ez is tipeg egy kicsit a padom előtt, s továbbáll. S én újra vissza-
térhetek a varázslatba.

- Szabad?

A tekintetemmel felnyársalom, és mégis állva marad. Mit akar itt? És mit
akar tőlem? A járását sem szeretem, rátartiság van benne. A haja galambösz,
de erősen ritkul, ez is valami rosszat jelent bizonyára. Az én hajam is ritkul,
de azért van kendő a világon, hogy eltakarja. A mozdulatai is különösek. Mi-
előtt leülne, sepergetni kezdi a faleveleket a padomról, de olyan furcsán tartja
a kezét, mintha egy nagy, merev lapát volna. Műkeze van, gondoltam. Köz-
ben jócskán szürkülődött, de az öreg nem mozdult el mellőlem. Megpróbál-
tam elijeszteni.

- Mükéz? - kérdeztem.

- Nem. A sajátom - válaszolt. - Miből gondolta?

- Lapátszerű - mondtam.

- Hö-hö - nevetett. - Ilyet se mondtak nekem soha.

Az ö-vel nevető embereket nem szeretem. Van bennük valami bizarrság, vala-
mi... Atyám, ne hagyj el! Ez egy kéjenc! Vagy csak gyilkos? Hát, az is
éppen elég. Ilyen közel sem voltam még gyilkoshoz soha. Dermedten ülök to-
vább, pedig tulajdonképpen menekülnöm kellene. De hogyan? Ha hirtelen
felpattannék, s elszaladnék a kispark bejáratáig, talán sikerülne akkora egér-
utat nyernem, hogy ez a megmenekülésemet jelentse. Csakhogy felugrani nem
nagyon tudok a reumám miatt, aztán meg az én koromban szaladgálni a fák
között, ugyancsak különös ténykedés lenne. És nehezemre esne minduntalan
felkapdosni a lábamat, a lehullott levelek között gázolva pedig nem tudnék
felvenni akkora sebességet, hogy az elegendő legyen. Kibőjtölöm. Ez az egyet-
len megoldás. Egyszer csak elmegy, hiszen nem az övé a kispark, hogy itt tel-
jeljen. A gyilkosokban is kell lennie valamelyes jóérzésnek, de ha ez teljesség-
gel hiányzik is belőlük, időnként bizonyára passzívak. Szerencsés ember va-
gyok. Akkor találkoztam a gyilkossal, amikor Laci a nyakára ült, s vala-
miféle merengő tétlenségre kényszerítette. Amire az életkioltás hajlama újra
cselekvésre buzdítaná, remélem, már elválnak útjaink.

- Szeretem holdfényben nézni az éjszakát - mondta.

Az SS-tisztek is szerették Beethovent hallgatni, gondoltam, ezzel a holdfé-
nyes mondattal, barátockám, nem győzöl meg. Sőt, egyre biztosabb vagyok
benne, hogy ennek rossz vége lehet.

- A holdfényes éjszakákban varázslat van - folytatta.

Az intelligens gyilkosok gondolatolvasók? Képtelenség. Lehet, különleges
képességük van arra, hogy egy bizonyos időre azonosuljanak társuk lelki alka-
tával. Társuk? Miket nem beszélék?!

- Ilyenkor különös hangokat hall az ember, mintha a régmúlt időkből jönének elő a zörejek, vagy a túlvilágból ideérkező zsongás kábítja el az embert, de az is lehet, hogy a holdról sugárzik a földre ez a zenében összeálló hangzón. Ahogy a föld őrzője méltósággal köröz körülöttünk, ez nekem biztonságérzetet ad. Ezért nem félttem soha az éjszakától. Csak a nappalok félelmetesek. Nem gondolja?

En... én nem gondolok semmit, akartam mondani, de csak nem fogok szóba elegyedni vele?! Viszont gyilkos nem lehet. Ez hallucinál. Biztosan az örültek házából szabadult, most már csak az a kérdés, engedték vagy szökött? Mindegy. Az ilyenekkel ugyanolyan különösen kell viselkedni, ahogy ők viselkednek.

- Három, harmincöt, ötvenöt - szólaltam meg. Gondoltam, a lottószámok olyan ártatlan, világi dolgok, hogy ez megnyugtatóul hat rá.

- Értem - mondta. - Egyesek a számokba menekítik a gondolataikat. Ismertem egy embert, aki minden érzést, gondolatot, fogalmat számmal helyettesített be, s a számok párosításával különös, bizarr játékot lehetett játszani. Engem is meg akart tanítani rá, csak hogy én nem vagyok matematikus alkat, inkább arra lennék hajlamos, hogy a számoknak adjak emberi értelmeket, mert attól félek, hogy az egzakt tudományok egyszer csak elsötétítik a földet, kioltják a napot, s nem fogjuk tudni napvilágnál élvezni a lassan-lassan haldokló kultúrát.

Na, ezt jól kifogtam. Pedig tulajdonképpen nem is ellenszenves. A mozdulatai is nyugodtak, megfontoltak. És a gondolatai is logikusak, amelyeknek a lényegével ugyan nem értek egyet, de most nem ez a fontos. Beszéd közben behunyja a szemét, a képzelet világában így jobban lehet tájékozódni bizonyára. Behunyom én is, lássam, milyen. Semmilyen. Behunyt szemmel nem látom a fáim leveleit, ahogy a holdfény sugarában lejtik az őszi haláltáncot, s nekem látnom kell ezt a szívbemarkoló ceremóniát, mert én egyformán részese vagyok életüknek is, haláluknak is. Hát így ültünk még egy ideig. Társam behunyt szemmel hallgatta a belső muzsikát, én meg nyitott szemmel figyeltem az elmúlást.

*

Másnap a szokottnál valamivel korábban érkeztem, az öreg a padomon ült, és szemmel láthatóan várt engem. Ez valamit akar tőlem. Finoman tudtára kell adnom, hogy nincsenek ékszereim, kevés nyugdíjat kapok, viszont tudok énekelni. Az énekszó megnyugtatóan hat az idegbetegekre, főleg az ilyen holdkörös-fajtára, mint az én emberem. Egy ideig csendben ültünk, aztán csak úgy dúdolgatva elénekeltem néhányat a kedvenc dalaimból. Idáig rendben volt minden, semmi kivétel nélkül nem találtam a történetekben, az ügy akkor kezdett meglepő fordulatot venni, amikor az illető elkezdett tercelni nekem. Igen meggondolkoztató volt ez az egytértés, mintha valahogyan egy kaptafára húztak volna bennünket az istenek cipészei. Kiegészítettük egymást, olyannyira, hogy amikor az egyik nótámhoz nem tercelt, finoman megböktem az oldalát, hogy figyelmeztessem: nem szeretem a lazáló dalnokokat, ha már egyszer hozzáfogtunk valamihez, úgy fejezzük be, ahogy ezt elkívánja tőlünk a nótázás tisztessége.

Nem tagadom, felkavartak az események. Az egyedülletben minden apró esemény élményt jelent, s az élmények, legyenek azok bármilyen természetűek, nem tesznek jót a vérnyomásnak. Jobbnak láttam, ha szépen hazamegyek, az én koromban amúgy sem illik egyedül róni az utcákat az esti sötétben.

Hazafelé menet nem nagyon beszélgettünk. Talán csak annyit mondott, hogy birsalmaillatom van, s hogy náluk az egész család birsalmaillatban úszott valamikor, ifjúkora egyre inkább homályba vesző, de mégis csak legszebb emlékei ehhez az illathoz fűződnek.

Alltunk a kapuban. El kellene búcsúznom tőle, ami igencsak nehezemre esett, mégis csak ő volt az egyetlen ember az életemben, akivel együtt énekeltem. Talán az lesz a legjobb megoldás, ha behívom teázni. Noha jóval túl vagyunk a teázás időpontján, ilyenkor, estefelé ne teázzasson a magunk korabeli ember, de hát semmi sem szépíti meg jobban az egyformán telő hétköznapokat, mint ezek az apró törvénysértések, ha olyasmiket követünk el, amelyek nincsenek túl az illendőség határán, de annak a küszöbén álálkodnak.

- Teázott ma? - kérdeztem.

- Nem szoktam teázni - mondta.

Visszautasít? Csakhogy arról nem volt szó, barátocskám, hogy a jólneveltséget is félretegyük! Na, megállj! Az ilyenekhez erélyesnek kell lenni, ettől megszépennek, s akkor már kezes bárányként lehet kezelni őket. Ökölbe szoritottam a muffomba bujtatott kezemet, erősen ránéztem, és nagyon hüvösen, nagyon leereszkedően szóltam rá, szavaim között vágni lehetett volna a jégtáblákat.

- Jöjjön utánam!

Azért is teáztunk. Semmi sem megnyugtatóbb, mint ülni a kisasztal körüli, és szótlánul teázni. A tea átmelegíti az embert, a szótlanság elandalítja. Ilyenkor erőt vesz rajtunk a jóleső álmodtság, a megnyugvás és az egyetértés bágyadtsága. Amikor nem ül megfeszülve az ember, hogy zakatoló gondolatait megpróbálja glédába állítani, s csak azokat engedje ki lelke kapuján, amelyek megérdemlik, hogy a szavak köntösében szétszóródjanak a külvilágban. Vendécem is ilyesmikre gondolhatott, mert engedelmet kért, hogy végigdőlhessen a díványon.

Nem horkolt, csak enyhén pöfékelt. Ezt örömmel nyugtáztam, nem szerettem, ha valaki álmában hangoskodik. A lábát betakartam egy pléddel, az ember minden helyzetben legyen emberséges, ez nálam elvi kérdés. Aztán átmentem a másik szobába, mégsem illik valakit bámulni alvás közben. Persze én is ledőltem egy kicsit, végiggondoltam a napot, ahogy minden este szoktam, mérlegre téve tetteimet, gondolataimat egyaránt. Semmi kivétnivalót nem találtam az aznapi cselkedeteim között, talán még azok a szavak közötti jégtáblák is felolvadtak a tea párájában. Megnyugodva szenderedtem el. Kifürkészhetetlenek a sors útjai, állapítottam meg, amikor reggel hatkor felnyitottam a szemem. A cipője a dívány mellett volt egymás mellé téve, átmentem lábujjhegyen a szobán, s ahogy elhaladtam a fekhelye mellett, felemeltem a cipőjét, kivittem a konyhába, és alaposan megtisztítottam. Az egyik cipője talpán találtam egy rozsdabarna falevelet. A jókedv néha megmagyarázhatatlanul tör rá az emberre. Valahogy jókedvű lettem attól a falevéltől, pedig az elmulást jelképezte, de nekem akkor egészen mást jelentett. Mintha a kispark beköltözött volna a házamba, padostól együtt, a fák itt billegteték magukat körülöttem, nem láttam rajtuk göcsörtöket, a fatörzsek ruháján sem voltak gyűrődések, a hajladozó ágak pedig az ébredés örömét énekeltek a fülemben.

Talán vittem be a reggelit, a csészék csörömpölésére felnyitotta a szemét.

- Reggel van? - kérdezte. - Bocsásson meg, hogy...

- Most nem beszélgetünk - szakítottam félbe. - Most enni kell. Nálam mindennek megvan az ideje.

- Én is szeretem a rendet - mondta. - A rendtelenség az akaratgyenge emberek jellemzője. S az ilyeneket nem szívlelhetem.

- Ezzel tökéletesen egyetérték - mondtam. - Ebédet is terv szerint készítek. Minden napnak megvan a maga étele. Ma például túrós laska lesz az ebéd, előtte köménymagleves. Remélem, szereti?!

- Egyáltalán nem vagyok kényes - mondta.

- Ennek örülök - mondtam. - Ki nem állhatom a válogatós embereket.

Ebéd után engedelmet kért, hogy rágyújthasson.

- Naponta négy-öt cigarettát el lehet szívni - mondtam.

- Semmi kifogásom ellene. Csak tudjon róla, a füstöt magukba szívják a függönyök, s azokat nem könnyű kimosni.

- Ez az én feladatom lesz - mondta -, ha ez nehezebb munka.

- Nagyon helyes - hagytam helyben. - A mosás amúgy is nehezemre esik.

- A masszázst próbálta?

- Nem - mondtam.

- Pedig az a legjobb. Tapasztalatból beszélek, nekem elhiheti.

- Hiszem - mondtam. - Miért ne hinném?

Délután megmasszírozta a két lábamat. Este kimentünk a kisparkba, s hallgattuk a hangokat. Behunyt szemmel, az éjszaka sötétjében, különös hangokat hall az ember. Mintha a régmúlt időkbeli jönnének elő a zörejek, vagy a túlvilágból ideérkező zsongás kábítja el az embert, de az is lehet, hogy a holdról sugárzik a földre ez a zenében összeálló hangzón. A nyugalom s a béke muzsikája.

Reggel korán keltünk. A holmik miatt. Nem rendeltünk kocsit, azt a néhány holmit kézben is át lehetett hozni. A házigazdái igényt tartottak az egész havi bérre, noha csak hónap eleje volt, ezen ne múlják, mondtam, összeadjuk. A nyugdíját ugyanis csak a jövő hétre várta. Volt néhány gyönyörű szép diványpárnája, azokat bevittem az én szobámba. Csakhogy ő ezeken szokott aludni, mondta. Így aztán bent aludt ő is, s ezzel elrendeződtek a dolgok. Este későig olvastunk az ágyban. Nagy csend volt, csak a könyvek lapjai zizegtek néha.

- Hetvenöt múltam - mondta. Ebben a korában az ember azzal tölti el az idejét, hogy sétálgat, olvas, gondolkodik, élvezzi az őszt, szidja a telet, s várja a nyári melegeket. Egyébre nem nagyon van ereje, a kora miatt.

- Például, mire? - kérdeztem.

- Most például mást is lehetne csinálni - mondta.

- Maga csak olvasson - feleltem -, mással ne törődjék. Én is közeledem a ötvenhez, és nagyon bánt ez az átkozott reuma.

- Mindennap megmasszírozom, ha akarja.

Ebben megegyeztünk. Az első együtt töltött éjszakát kellemesen átaludtuk, csak a lába volt nehéz egy kicsit. Álmában sokat forgolódik, s amikor felém fordul, a lábát mindig rárakja az enyémre. De ezt is meg lehet szokni. Harmadnap már hiányzott, ha nem éreztem a lába súlyát a derekam s a térdem között.

A hét végén elhívtuk a papot.

- Jól gondolja meg - mondta -, mert én még sokat fogok élni.

- Én is - mondtam. - Reumával száz évig is ki lehet tartani.

A papot megkínáltuk törkölypálinkával, utána, mondta, előtte sosem szoktam. Aztán felálltunk egymás mellé a kisasztal mögött, a pap velünk szemben állt, s összekulcsolta a kezét. A nevünket kérdezte.

- Szegeci Mária - mondtam.

- Szegeci Sándor - mondta a társam.

Lassan fordultunk egymás felé. Amikor találkozott a tekintetünk, valahonnan a múltból előjöttek a hangok is, alámnyúltak, s elkezdtek repülni velem. Talán elrepítettek volna véglegesen, ha nincs a szemem előtt az arc, egy öregember kifehéredett, májfoltos arca, egy nagyon-nagyon öreg gyermekarc. A pap nézett bennünket megrökönyödvé.

- Valami baj van? - kérdezte.

- Nincs semmi baj - mondtam -, csak átmegyünk a másik szobába egy kicsit.

- Várok - mondta a pap. - Kérem, siessenek.

Becsuktuk az ajtót, s néztük egymást csendben. Hosszú percek után szólalt meg a társam:

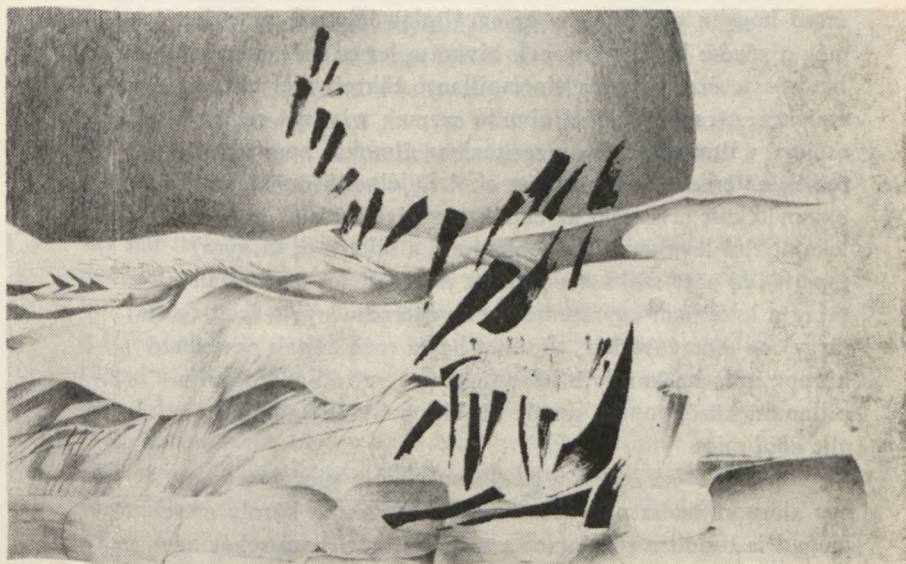
- Csufika, te vagy?

- Én mondtam. - Én vagyok.

- Most mi lesz?

- Visszamegyünk - mondtam. - A tiszteletes úr biztosan türelmetlen.

Álltunk a kisasztal mögött. Átölelt a birsalmaillat. Anyámtól vettem át azt a szokást, hogy a szekrények tetejét megrakom birsalmával, hogy mindig illatos legyen a levegő. Amikor birsalmaillat volt nálunk, mindig béke volt. Most is az van.

Bevezetés egy végtelen könyv közepéhez

és végül néhány szót erről a verseskötetről

melynek alapképlete három szó
(szöveg) háttérének szövetéből fejthető föl

és ezek

mondta károly a

TÖRTÉNET mondta károly amit az *iratokból* magad is kikövetkeztethetsz mondta levert forradalomként délutánromok köröttünk oldalukra dőlt hatalmas zöldmárványbálnák fölrobbantott bársonydömperek bolyhos szétdobált síkjai dombok erdők tömör izzó ferdén hulló nyalábokban fény napcseppek sercegő szüremlése roncsolt ezerkilencszázhetvennyolc dunántúl késődélelőtt késődélután mondta károly zöld fényalagútban gubbasztó nagy fekete reverendagalamb feladat ha ez még annak nevezhető a hivatás ha érted hogyan gondolom mondta károly nem a történet újraalkotása mondta károly a feladat az elégett idő roncsainak összegyűjtése a korommal mocskolt törmelékek mondta károly a

RÉGÉSZ kezében a lelet ha érted hogyan mondom ha ez egyáltalán leletnek nevezhető még a régész kezében akinek hivatása ha ez még annak nevezhető összetörni a tudat visszapillantó tükreit melyek az emlékezést cseppfolyóssá olvadó szemek szivárgó ragacos esőjévé változtatják kényszeríteni az álmokat hogy megkeressék az eredeti helyszíneket ahol föllehetik önmaguk bizonyítékait elvezetni az emlék tárgyát az emlékezésig lekalapálni levakarni szétrobbantani a leletre (a tárgyra) tapadt idő zárt szakaszos rendjét mert a lelet nem talált tárgy a lelet nem egy esemény sor végeredménye a lelet (a tárgy) az eseménytelen történet ha ez még annak nevezhető közepé mondta károly a lelet (a tárgy) az idő-gömb nulla pillanatú középpontja, amely örökké ott volt örökké ott állt *ahol* mint

az *iratok* a padláson vagy a pincében vagy egy alagsori szoba páncélszekrényében mondta károly mert magad is tudod a történetet a történet megírható tehát nem

fontos mondta károly magad is tudod minden hatalom végcélja ez mindegyik ezt teszi egyik így másik úgy nem a vers fontos tehát mondta károly a vers megírható a szavak nélküli költészet a fontos belső verseink ezek *belső verseink magunknak íródnak* az igaziak mondta károly a lehetetlen megvalósítására irányuló akarat a fontos tehát a külső megjelenés nélküli versek fontosak amelyek megközelíthetetlenek mint az úszó jéghegy teste a hajós tekintetének bentről kimozdíthatatlan az a költészet ami a borospohárral való viszonyom az ivás pillanatában azok a versek fontosak amelyek hermes trismegistos atomjai agyvelőnkbe zárva mondta károly zöld reverenda fekete tócsafényben nagy ázott galamb dälutánósz ezer

KIMONDÁS mégis a régész hivatása és ez még annak nevezhető ezerszer ezer sokszor ezer vagy csak *egy* kimondás mert az idő ismeri tulajdonságát az anyagot kiterjedését a teret ismeri a valóság elemeit az idő fölismeri a jelenség-jelekben önmaga gömb-egészének kicsiny cserepeit és mert a *régész ismeri az időt* hivatása és ez még és már annak nevezhető a kimondás mert a kimondás a lét lehetősége (a lelet) a tárgy létének lehetősége és a tárgyat látó lét lehetősége a kimondás e lét lehetőségének kimondása a kimondás létének lehetősége a lehetőség léte a kimondásra a lét tárgyának a tárgy létének kimondására ezért a kimondás cselekvés a lehetőségbeli lét cselekvése a tárgy létének és a tárgyat látó létnek a cselekvése a tárgy események nélküli története a kimondás cselekvése mert a kimondás a látó létének bizonyítéka vagyis lehetősége a cselekvésre és egyedül lehetséges cselekvése mert a látó léte kimondás nélkül csak mint lehetőség létezik s a lehetőség e létnek nem bizonyítéka pusztán csak élhetőség lehetősége és ezért a tárgy és a látó létlehetőségének létezhetősége a kimondás cselekvése és — — — — ez már beszéd mondta károly

így hát itt ez a szöveg ami nem az amit gondolsz róla hanem *az ami* mert a szöveg sorsával megírja belső versét rajtad rajtad áll hogy a tárgy leletté válik-e kezdedben hogy a lelet belső versed tárgyává válik-e úszó jéghegy-létedben rajtad áll hogy léted bizonyosságává válik-e a kimondás itt ez a könyv itt vannak ezek a szavak / mondatok a lehetetlen megvalósításának csúfos kudarcai ragyogó kísérletei itt van ez a szöveg ezek a szavak / mondatok az elégetett idő törmelékei az úszó jéghegy csúcsáról lehasadt szilánkok itt ez a szöveg végül amit megírtam és nem én írtam

Madách, félig már szenderegve

---

*

- - Tapodtat sem mozdulok innen!
A fakéreg repedései között az Univerzum.
Szarvasbogarak tusakodnak, hangyák őrjöngenek
lábamnál;
rovarok ragadnak egymásba.
Mi kell még?
Feltámadunk – rikoltja hülyén a kakas.
Istenem, én aludni szeretnék.

**

- - Tegnap itt járt a pap, beszéltünk
erről-arról, hideg kappan, öreg bor mellett;
s marasztaltam, mert gyanítottam:
nyelvén maradt valami még.
S végül, hogy így meg úgy, kinyögte:
valami perzekutorok kóstolták borát a minap,
lehet, csupán megpihenőben, dehát
az ördög sosem alszik –
keresztet vetett s elköszönt.

Most csillagokba néztek bambán.

Az asszony odabenn szuszog.

***

- - Egy zárkában! – egy-két hét (mármint a kellemetlenségek)
után a gép már forog:
kukucsavillanások, löttyök, kenyerek,
pisilés, villanás, kenyerek, löttyök,
morzsák, kanalak, lotyók . . .

Elábrándozék . . . Ott tartottam, hogy egy zárkában . . .

De itt?

****

- - Helyére kell billenteni egy festményt;
minő feladat! Egy ujjamat sem mozdítom.
Hozzanak lábvizet! - - -